

staat te maken, vooral nu de Engelsen zich daar weer vestigden, hun compagnies, alsmede de particuliere handel hebben uitgebreid en Compagnies handel benadelen. Op de verdere aanbevelingen voor het bestellen van textiel, [fol. 65] wordt slechts geantwoord dat er, naast wat voor Batavia wordt besteld, er steeds slechts is gevraagd wat in de buitenkantoren nodig was. Als bij keuring te Batavia gebreken aan textiel werden geconstateerd, dan zijn het verlies en de winstderving bij gedwongen verkoop steeds aan de inkopers of aan de afpakkers in rekening gebracht. Het bestuur zou een verschil van rsd 3½ in de prijs van het wit en blauw guinees hebben waargenomen. Uit het rapport van de opperkooplieden van het kasteel van 11 mei 1762, dat hierbij wordt aangeboden, blijkt dat er geen groter verschil is opgemerkt dan rsd 1,30,-, rsd 1,29,- en rsd 1,26,- het stuk. IJzer en zout wordt tegen vaste prijzen voor goud verkocht. [fol. 66] De berekening is weer op de oude en blijvende voet van f 331,10,11 het mark fijn gebracht. Heren XVII hadden om commentaar op het voorstel van raad extraordinaris Louis Taillefert voor de rechtspraak op de buitenkantoren gevraagd. Onder verwijzing naar de brief van 10 oktober 1761 heeft de Hoge Regering daar nog geen tijd voor gehad, maar op 15 augustus 1765 hebben de raden extraordinaris Maurits Theodorus Hilgers en Willem Arnold Alting dat op zich genomen. Nadat bij besluit van 4 december 1759 alle particuliere vaart en handel daarheen was verboden, waren er nog zes vaartuigen uit Batavia te Padang aangekomen. [fol. 67] Conform het bevel van Heren XVII is het die schepen, nadat ze te Batavia waren teruggekeerd, mits ze geen textiel of zout vervoeren, toegestaan weer naar Padang te vertrekken, omdat ze aan ingezetenen daar toebehoorden. Overigens is, zoals in de generale missive van 20 oktober 1764 gemeld, bij besluit van 4 mei 1764 iedere vaart en handel daarheen zonder uitzondering verboden. Dit geldt onverkort. De kas te Padang is per eind augustus 1763 gezuiverd van f 41.838 aan niet gewilde muntspecie uit 1761. Zoals in de generale missive van eind december 1763 bericht, werd het bestuur in een brief van 11 augustus 1763 streng bevolen die kas daarvan vrij te houden. [fol. 68] Er was al vele jaren ongewilde specie in kas geweest, maar in 1762 was dit toegenomen. De administrateurs en de kassier hebben de schade aan de Compagnie vergoed. Het bevel van Heren XVII om geen schepen voor Bengalen via Sumatra's Westkust te laten gaan, zal worden opgevolgd. Wegens de vele tegenslagen die de Deunisveld en Vrouwe Cornelia Hillegonda hebben ondervonden, is dit sinds hun vaart ook het geval geweest. Ze waren evenwel op goede gronden via Sumatra's Westkust gestuurd.)

Wij hopen dat de representatiën die op de klagten Uwer Wel Edele Hoog Achtb. over der Engelschen onhebbelijk gedrag wegens Natter en Tappianoelij door Hunne Hoog Mogende envoyé en plenipotentiaris, den heere grave van Welderen, aan zijne Groot Brittannische majesteid stonden te worden gedaan, het gewenschte effect zullen erlangd hebben en de Comp^e. daardoor een volmaakte satisfactie bekomen.

Fol.68v-69r.

(Voor de uitslag van het onderzoek naar het gedrag van de gewezen resident te Natal van Mosschel wordt verwezen naar de generale missive van eind december 1763, de brief uit Padang van 31 oktober 1763 en het bericht van de eerste klerk van de Politieke Raad aldaar De la Forcade, dat onder 31 december werd meegestuurd. Daarin wordt moord op de stuurman van een Engels vaartuig pertinent ontkend. Voor het debet in de boedel van wijlen het opperhoofd te Pulau Tjinkuk Jacob van Oudenstein Elias wordt naar het besluit van 23 april en de generale missive van 8 mei 1765 verwezen.)

BENGALEN

Het bestuur is opgedragen de door Heren XVII gevraagde bewijzen [fol. 70] van het gewelddadig optreden van de Engelsen beslist te leveren. Dat zal moeilijk zijn, maar moet juist daarom met kracht nagestreefd worden. De laatste inkoop van salpeter bedroeg 6575 zakken en die van opium 459 hele en 100 halve kisten. Voor de bevelen voor de komende inkoop verwijst men naar de brief naar Bengalen van 19 augustus 1765. In 1762 hadden de loodsen bezwaren om schepen met een diepgang boven 17 à 18 voet voorbij de